

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22252, el. p. info@am.lt, <https://am.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Pagal adresatų sąrašą

Nr.

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO PROJEKTO IR SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Aplinkos ministerija pakartotinai teikia derinti Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 16, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 37, 40, 42, 43, 46, 48, 49, 53, 60, 61, 63, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 84, 85, 86, 87, 88, 92, 93, 94, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 104, 106, 108, 110, 123, 134, 139, 143 straipsnių ir V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo (toliau – SŽNSĮ projektas), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 2, 7, 24¹, 25 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus. Projektų rengimą paskatino tai, kad Lietuva, kaip ir kitos Europos Sąjungos valstybės narės, pritarė ir siekia efektyviai įgyvendinti ambicingus Europos žaliojo kurso ir Europos Sąjungos biologinės įvairovės strategijos iki 2030 metų tikslus, kuriais siekiama sumažinti poveikį klimato kaitai ir sustabdyti biologinės įvairovės nykimą. Europos Sąjungos biologinės įvairovės strategijos iki 2030 metų tikslai numato, kad turi būti pagerinta ne mažiau kaip 30 proc. saugomų rūšių ir buveinių būklė, kuri šiuo metu yra nepalanki, atkuriamos pažeistos ekosistemos. Įgyvendinant šiuos strateginius tikslus, artimiausią dešimtmetį daugiausia dėmesio turės būti skirta biologinės įvairovės išsaugojimo klausimams kaip išlaikyti, pagerinti, atkurti rūšių ir buveinių gerą apsaugos būklę.

SŽNSĮ projekto tikslas – išsaugoti natūralias gamtines buveines, saugomas rūšis ir jų buveines, vandens telkinius ir jų pakrantes ribojant veiklą saugomose teritorijose, vandens telkinių pakrantėse, užtikrinti efektyvesnę požeminio vandens išteklių apsaugą, sustiprinti kultūrinių rezervatų apsaugą nustatant jų buferines zonas, pagerinti geležinkelių eismo saugą ir užtikrinti tinkamą geležinkelių infrastruktūros priežiūrą.

Galiojančiame SŽNSĮ projekte nenumatyta saugomose teritorijose veiklos apribojimų, kurie būtini norint išsaugoti Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines, saugomas rūšis ir jų buveines, gamtinių ir kultūrinių požiūriu vertingą kraštovaizdį, atkurti vertingas ekosistemas, sudaryti sąlygas biologinės įvairovės išsaugojimui, invazinių rūšių reguliavimui. SŽNSĮ nereglamentuota medžioklė saugomose teritorijose, saulės elektrinių įrengimas draustiniuose, plūduriuojančių priemonių (tiltų, lieptų, plaukiojančių prieplaukų) naudojimas ir įrengimas, gausesnių kaip 100 dalyvių kultūros, sporto ir kitų renginių organizavimas, nenumatyti apribojimai vandens telkinių apsaugos zonose arti statesniuose kaip 15 laipsnių šlaituose, vandens telkinių pakrantės apsaugos juostoje – vykdyti plynuosius pagrindinius miško kirtimus. Nenumatytos galimybės lankytis gamtiniame rezervate mokomaisiais ir pažintiniais tikslais; laikyti ir naudoti kilnojamuosius objektus gyvulininkystei. SŽNSĮ projektu siūloma tobulinti požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų reglamentavimą siekiant išspręsti susidariusią nelygiavertę situaciją tarp požeminio vandens vandenviečių savininkų, kurių vandenvietės apsaugos zona (toliau – VAZ) nustatyta iki 2015 m., vadovaujantis Lietuvos higienos normos HN 44:2003 „Vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“

(toliau – Higienos norma 44), patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. V-201 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 44:2003 „Vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“ patvirtinimo“ nuostatomis ir kurių VAZ nustatytos po 2015 metų. Papildomai įvertinus Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Tarnyba) 2022 m. rugpjūtis 19 d. raštu Nr. (6)-1-7-5457 pateiktus pasiūlymus, parengtus atsižvelgus į Tarnybos direktoriaus 2022 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 1-135 „Dėl darbo grupės sudarymo“ patvirtintos tarpinstitucinės darbo grupės pasiūlymus, SŽNSĮ projektu siūloma patikslinti požeminio vandens vandenvietės taršos apribojimo juostos apibrėžtį.

SŽNSĮ projektu pašalinamos teisinio reguliavimo spragas dėl geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonų, valstybinių kultūrinių rezervatų buferinių apsaugos zonų nustatymu; siekiama nustatyti mažesnius, nei dabar Lietuvos Respublikos specialiuųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatyta, šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų dydžius.

SŽNSĮ projekte atliekami kiti patikslinimai ir papildymai siekiant teisinio aiškumo, suderinant teisės aktuose vartojamas sąvokas.

Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 2, 7, 24¹, 25 ir 30 straipsnių pakeitimo projektas parengtas suvienodinant teisinį reglamentavimą su SŽNSĮ projekto nuostatomis.

Išsamiau SŽNSĮ projekte planuojamus pakeitimus paskatinusios aplinkybės ir keitimo argumentai pateikti aiškinamajame rašte.

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Projektuose vartojamos sąvokos derinamos su Valstybine lietuvių kalbos komisija.

Įstatymų projektai įgyvendina Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, priemonę 6.4.3 „Siekiant apsaugoti natūralias buveines, saugomas rūšis ir jų buveines, vandens telkinius ir jų pakrantes nuo sunaikinimo vykdant ūkinę veiklą, įstatymais įtvirtinti tokių veiklų draudimus bei kompensacijas žemės savininkams, taip pat numatyti laisvesnį kai kurių gamtinių teritorijų lankymą ir privačiomis saugojimo iniciatyvomis paremtų saugomų teritorijų nustatymą“, neprieštarauja strateginiams planavimo dokumentams.

Įstatymų projektai nenotifikuotini Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisykles, patvirtintas Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

Priėmus įstatymų projektus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, energetikos ministras, aplinkos ministras ar jo įgaliota institucija turės patvirtinti įstatymų projektų įgyvendinamuosius teisės aktus.

Administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų pokytis nevertinamas, nes SŽNSĮ projektu nėra naujai nustatomi, keičiami ar naikinami įpareigojimai ūkio subjektams. SŽNSĮ projekto 69 straipsnio 2 dalies 5 punkto, 84 straipsnio 4 dalies 5 punkto ir 86 straipsnio 4 dalies 5 punkto pakeitimais siūloma nustatyti, kad gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose, valstybiniuose parkuose ir biosferos rezervatuose mišką įveisti draudžiama neturint už saugomos teritorijos apsaugą atsakingos institucijos pritarimo. Dabar toks sutikimas numatytas Miško įveisimo privačioje ne miško žemėje tvarkos apraše, patvirtintame aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro 2004 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 3D-130/D1-144 „Dėl Miško įveisimo privačioje ne miško žemėje tvarkos aprašo patvirtinimo“. SŽNSĮ 69 straipsnio 2 dalies 6 punkto ir 84 straipsnio 4 dalies 6 punkto pakeitimais siūloma gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose, valstybiniuose parkuose nustatyti draudimą organizuoti kultūros, sporto ir kitus renginius, kai planuojamas didesnis kaip 100 dalyvių skaičius, negavus už saugomos teritorijos apsaugą atsakingos institucijos pritarimo. Dabar toks saugomos direkcijos pritarimas šiai veiklai numatytas valstybinių parkų nuostatuose, tvirtinamuose Vyriausybės. SŽNSĮ 69 straipsnio 2 dalies 7 punkto ir 84 straipsnio 4 dalies 7 punkto pakeitimais siūloma nustatyti, kad įrengti ir (arba) švartuoti plūduriuojančias priemones paviršiniuose vandens telkiniuose, išskyrus dirbtinius nepratekamus paviršinius vandens telkinius, gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose, valstybiniuose parkuose leidžiama tik gavus pritarimą už valstybinio

parko apsaugą atsakingos institucijos. Dabar toks reikalavimas numatytas Aplinkosaugos sąlygas plaukiooti paviršiniuose vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis ir plūduriuojančių priemonių įrengimo ir naudojimo, jų statymo ir (arba) švartavimo aplinkosauginiuose reikalavimuose, patvirtintuose aplinkos ministro 2004 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. D1-187. SŽNSĮ projekte 92 straipsnio 2 dalies 3 punkto ir 94 straipsnio 2 dalies pakeitimų atsisakoma. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateikta pastaba dėl administracinės naštos pokyčio ūkio subjektams suderinta darbo tvarka.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymui įgyvendinti su esančiais ir naujais apribojimais reikės 150 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų kompensacijoms privatiems asmenims už nustatomus pagrindinių miško kirtimų draudimus saugomose teritorijose; Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro modernizavimui ir kaupiamų duomenų pritaikymui – 100 tūkst. Eur ir kasmet po 25 tūkst. Eur darbuotojų atlygiui.

Visuomenė su Įstatymų projektais susipažinti gali Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

2023 m. vasario 10 d. organizuotas susitikimas su socialiniais partneriais ir kitais suinteresuotais asmenimis, aptartos SŽNSĮ projekto keitimo pagrindinės nuostatos.

SŽNSĮ projektas teiktas derinti Teisingumo ministerijai, Energetikos ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Kultūros ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Finansų ministerijai, Susisiekimo ministerijai, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Krašto apsaugos ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Specialiųjų tyrimų tarnybai, Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos, Valstybinei miškų tarnybai, Valstybinių miškų urėdijai.

Energetikos ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Socialinės apsaugos ministerijos SŽNSĮ projektą derino be pastabų, Valstybinių miškų tarnyba išvadų nepateikė. Į dalį Vidaus reikalų ministerijos pateiktų pastabų atsižvelgta rengiant Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7, 8, 11, 51, 53, 140, 141 straipsnių ir 2 ir 4 priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą, kuriam pritarė Vyriausybė 2023 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 461.

SŽNSĮ projektui pastabų ir pasiūlymų pateikė Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos verslo asociacija ir asociacija „Investors‘ Forum“, Aplinkosaugos koalicija, Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija, Lietuvos miškininkų sąjunga, Lietuvos miškų ūkio rūmai, Sūduvos medžiotojų sąjunga ir Lietuvos medžiotojų sąjunga „Gamta“, Pagirių bendruomenė „Medeina“, UAB „Homanit Lietuva“, Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija, AB „Energoskirstymo operatorius“, AB „Vilniaus šilumos tinklai“, AB Litgrid, AB „Orlen Lietuva“, privatūs asmenys. Į dalį pateiktų pastabų atsižvelgta.

Pažymėtina, kad dėl didelio kiekio derinusių institucijų pastabų ir naujų pasiūlymų SŽNSĮ projektas teikiamas pakartotinai derinti.

Įstatymo projektui pastabas ir pasiūlymus galima teikti **15 darbo dienų** nuo jų paskelbimo TAIS dienos.

Įstatymo projektą parengė Aplinkos ministerija kartu su Energetikos ministerija, Kultūros ministerija, Susisiekimo ministerija ir Žemės ūkio ministerija. Projektą rengė Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos politikos grupės (grupės vadovas Algirdas Klimavičius, tel. 8 686 17 295, el. p. algirdas.klimavicius@am.lt) vyresnysis patarėjas – Džiugas Anuškevičius, tel. 8 695 60 686, el. p. dziugas.anuskevicius@am.lt) patarėja Sigutė Ališauskienė (tel. 8 620 17 561, el. p. sigute.alisauskiene@am.lt); Taršos prevencijos politikos grupės (grupės vadovas Vitalijus Auglys, tel. 8 686 46 087, el. p. vitalijus.auglys@am.lt) patarėja Valentina Tuskenytė (tel. 8 695 86 821, el. p. valentina.tuskenyte@am.lt) ir vyriausioji specialistė Tatjana Zabulienė (tel. 8 695 34 215, el. p. tatjana.zabulienė@am.lt); Energetikos ministerijos Energetinio saugumo grupės (grupės vadovas Dainius Bražiūnas (tel. 8 699 07 102, el. p. dainius.braziunas@enmin.lt) vyriausioji specialistė Giedrė Šeškevičienė (tel. 8 602 46 864, el. p. giedre.seskeviciene@enmin.lt); Kultūros ministerijos Kultūros paveldo politikos grupės patarėjas Gintaras Džiovenas, (tel. 8 608 46 011, el. p. gintaras.dziovenas@lkm.lt); Susisiekimo ministerijos Infrastruktūros plėtros grupės vyriausioji

specialistė Jurgita Jakavičiūtė (tel. 8 674 94897, el. p. jurgita.jakaviciute@sumin.lt), Žemės ūkio ministerijos Melioracijos, žemės ūkio žemės ir infrastruktūros departamento Melioracijos ir infrastruktūros skyriaus vyriausioji specialistė Loreta Grigaitienė (tel. 8 620 41 285, el. p. loreta.grigaitiene@zum.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 16, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 37, 40, 42, 43, 46, 48, 49, 53, 60, 61, 63, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 84, 85, 86, 87, 88, 92, 93, 94, 97, 98, 99, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 123, 134, 139, 143 straipsnių ir V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas, 41 lapai.

2. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 16, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 37, 40, 42, 43, 46, 48, 49, 53, 60, 61, 63, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 84, 85, 86, 87, 88, 92, 93, 94, 97, 98, 99, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 123, 134, 139, 143 straipsnių ir V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 44 lapai.

3. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 2, 7, 24¹, 25 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 2 lapai.

4. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 2, 7, 24¹, 25 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.

5. Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.

6. Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

7. Aiškinamasis raštas, 28 lapai.

8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.

9. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 16, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 37, 40, 42, 43, 46, 48, 49, 53, 60, 61, 63, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 84, 85, 86, 87, 88, 92, 93, 94, 97, 98, 99, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 123, 134, 139, 143 straipsnių ir V skyriaus šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.

Aplinkos viceministras

Kęstutis Šetkus

S. Ališauskienė, mob. 8 620 17 561, el. p. sigute.alisauskiene@am.lt

ADRESATŲ SĄRAŠAS

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai
Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai
Lietuvos Respublikos finansų ministerijai
Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai
Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai
Lietuvos savivaldybių asociacijai
Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai
Valstybinė saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos
Valstybinė miškų tarnybai
Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacijai
Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmams
Aplinkosaugos koalicijai
Baltijos aplinkos forumui
Lietuvos ornitologų draugijai
Gamtos tyrimų centrui
Vilniaus universitetui
Vytauto Didžiojo universiteto Žemės ūkio akademijai

Lietuvos miškų ūkio rūmams